

Ansvar för informationen

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

Det är alltid företaget i vars namn ett livsmedel säljs som har det grundläggande ansvaret för informationen. Andra företag i livsmedelskedjan har också ansvar, men på ett annat sätt. Här får du en närmare förklaring.

Om ansvarsfördelningen

Vilket ansvar livsmedelsföretagare i olika led i livsmedelskedjan har för livsmedelsinformationen kan du läsa om i artikel 8 i förordning (EU) nr 1169/2011. Hur omfattande ansvaret är varierar beroende på var i livsmedelskedjan vi befinner oss. Men alla företag har någon form av ansvar för informationen om de livsmedel de släpper ut på marknaden.

Företagare med grundläggande ansvar

Den livsmedelsföretagare som säljer ett livsmedel under sitt namn eller firmanamn, eller importerar ett livsmedel från länder utanför EU för att släppa ut på EU-marknaden, ansvarar för informationen om det livsmedlet. Se artikel 8.1 i förordning (EU) nr 1169/2011.

Exempel - ansvar för livsmedelsinformation

Om företag A är varumärkesägare och ger i uppdrag åt företag B att tillverka och/eller märka ett livsmedel som ska säljas med företagets A eget varumärke eller firmanamn, så kallad legotillverkning, ansvarar företag A för informationen om det aktuella livsmedlet. I första hand hur det märks, men även hur det presenteras (förpackningens storlek, form med mera).

Företaget som är ansvarigt för livsmedelsinformationen ska också säkerställa att informationen finns tillgänglig och är korrekt. Se artikel 8.2 i samma förordning.

Företagare som inte påverkar informationen

Även andra livsmedelsföretag än de som har det grundläggande ansvaret för att utforma märkningen, har skyldigheter. De får inte sälja vidare livsmedel om de vet med sig eller känner på sig att informationen är felaktig. Det handlar om vilken information en företagare kan förväntas känna till som yrkesman inom sitt område. Se artikel 8.3 i förordning (EU) nr 1169/2011.

En livsmedelsföretagare som inte själv märker livsmedel kan inte hållas ansvarig för hur ett färdigförpackat livsmedel har märkts, exempelvis att innehåll och mängdangivelser stämmer. Sådana företagare måste däremot utifrån vad de känner till som yrkesmän, och när de tagit hänsyn till informationen som finns, göra en bedömning av om informationen uppfyller kraven i lagstiftningen. De kan alltså inte slippa ansvar genom att påstå att de inte vet vilka krav som gäller.

Om företagaren vet eller känner på sig att informationen om ett livsmedel inte uppfyller lagstiftningens krav får hen inte släppa ut livsmedlet på marknaden.

Det regleras inte i förordningen hur företagaren i övrigt ska agera när hen upptäcker att informationen inte uppfyller ett eller flera krav. Företagaren kan alltså välja om hen vill åtgärda bristerna, returnera livsmedlen till leverantören eller sälja livsmedlen i oförpackat skick.

Exempel - ansvar för företag som inte påverkar informationen

Butiksansvarig noterar att ett färdigförpackat livsmedel som levererats till butiken saknar märkning på svenska. Företagaren ansvarar för att livsmedlet inte säljs i butiken, om inte märkningen först kompletteras.

Informationen som följer med ett livsmedel får inte ändras om ändringen kan innebära en försämring för konsumenterna. Ändringar får aldrig innebära att konsumenten vilsledds, att konsumentskyddet försämras eller att slutkonsumentens möjlighet att göra informerade val försämras. Den företagare som ändrar informationen ansvarar också för ändringarna. Se artikel 8.4 i förordning (EU) nr 1169/2011.

Företagare ska se till att relevanta krav följs

Livsmedelsföretagaren är skyldig att säkerställa att livsmedel hen säljer eller skänker bort uppfyller alla relevanta krav i lagstiftningen om livsmedelsinformation, exempelvis att alla obligatoriska uppgifter finns med på förpackningen. Se artikel 8.5 i förordning (EU) nr 1169/2011. Där förtydligas vad som står i artikel 17.1 i förordning (EG) nr 178/2002, om livsmedelsföretagares skyldigheter.

Information om livsmedel som inte är färdigförpackade

I 8 - 11 §§ Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2014:4) om livsmedelsinformation hittar du vilken information som ska lämnas och hur för livsmedel som inte är färdigförpackade.

Livsmedel som inte är färdigförpackade

Livsmedelsföretagare som levererar livsmedel vilka inte är färdigförpackade, och som är avsedda för slutkonsumenter eller för leverans till storhushåll, behöver lämna vidare viss information till nästa försäljningsled. De ska närmare bestämt lämna vidare den information som krävs för att företagare i senare led ska kunna ge den obligatoriska informationen till slutkonsumenterna. Informationen måste lämnas vidare oavsett om den efterfrågas eller inte. Se artikel 8.6 i förordning (EU) nr 1169/2011.

När informationen får lämnas i separat handelsdokument

I vissa fall får obligatorisk livsmedelsinformation lämnas antingen på förpackningen, på en etikett som fästs på förpackningen eller i ett handelsdokument som följer med livsmedlet vid leverans. Se artikel 8.7 i förordning (EU) nr 1169/2011. Det gäller enligt:

1. a) För färdigförpackade livsmedel – avsedda för slutkonsument – men som säljs i ett handelsled före försäljning till slutkonsument och under förutsättning att försäljning till storhushåll inte äger rum i detta handelsled.

Exempel - försäljning i handelsled före slutkonsument

- En storförpackning bestående av flera separata förpackningar, vilka ska säljas färdigförpackade till slutkonsument levereras till en butik. Den obligatoriska livsmedelsinformationen får antingen lämnas direkt på storförpackningen, på en etikett som fästs på storförpackningen eller i ett medföljande handelsdokument. Om de obligatoriska uppgifterna lämnas i ett medföljande handelsdokument måste ändå storförpackningen vara märkt med livsmedlets beteckning, bäst före-dag eller sista förbrukningsdag, förvaring- och/eller användningsvillkor samt kontaktuppgift till ansvarigt livsmedelsföretag som avses i artikel 8.1 i förordning (EU) nr 1169/2011.

EU-kommissionens frågor och svar (se fråga 2.1.2.)

- En storförpackning bestående av flera separata förpackningar, vilka ska säljas färdigförpackade till slutkonsument levereras till ett storhushåll. Den obligatoriska livsmedelsinformationen får antingen lämnas direkt på storförpackningen, eller på en etikett som fästs på storförpackningen.

EU-kommissionens frågor och svar (se fråga 2.1.3.)

1. b) När färdigförpackade livsmedel levereras till storhushåll där de sedan bereds, bearbetas eller delas upp.

Exempel - försäljning till storhushåll för vidare beredning

En storförpackning innehåller flera separata förpackningar, vilka ska säljas till storhushåll för vidare beredning. Den obligatoriska livsmedelsinformationen får antingen lämnas direkt på storförpackningen, på en etikett som fästs på storförpackningen eller i ett medföljande handelsdokument. Om de obligatoriska uppgifterna lämnas i ett medföljande handelsdokument måste ändå storförpackningen vara märkt med livsmedlets beteckning, bäst före-dag eller sista förbruknings-dag, förvaring- och/eller användningsvillkor samt kontaktuppgift till ansvarigt livsmedelsföretag som avses i förordning (EU) nr 1169/2011 artikel 8.1.

Livsmedel som inte är avsedda för slutkonsument eller storhushåll

Information om livsmedel som inte direkt är avsedda för slutkonsument eller storhushåll och som levereras av ett företag till ett annat måste vara tillräcklig för att mottagande företagare ska kunna uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 8.2. i förordning (EU) nr 1169/2011. Se artikel 8.8 i samma förordning. Oavsett hur sådana livsmedel förpackats kan de inte anses vara färdigförpackade enligt definition i artikel 2.2 e. Hur företagarna ska tillhandahålla den information som krävs enligt artikeln framgår inte, vilket betyder att den kan lämnas på flera olika sätt.

Senast uppdaterad 7 juni 2021 Ansvarig grupp SV_FMS